

Négy új turista átkelőhely a magyar—csehszlovák határon

Vizibusz Sárospatak és Tokaj között — Üdülőtelep
a rakacai víztárolónál

A magyar—csehszlovák határmenti területek idegenforgalmi jellegű közös fejlesztésére javaslatot dolgoztak ki. Ezekről tárgyalnak legutóbb az Észak-Magyarország Intéző Bizottság plenáris ülésén.

A tárgyalások eredményeként a fejlesztés szempontjából elsősorban két területet vesznek figyelembe: Aggtelek és Jósvalói környékét, illetve a zempléni hegyvidéket.

A két ország határterületén húzódó világhírű barlangrendszer közös turistaforgalmát elősegítő létesítmények rendezésére már meg is kezdtek a tárgyalásokat. A tervek között figyelemre méltó a rakacai víztárolónak és környékének bekapcsolása a határmenti idegenforgalomba.

A festői környékű mesterseges tó északi részét hétvégi pihenő és kiránduló helyévé, déli partját vikendteleppé fejlesztik.

A zempléni hegyvidéken elsősorban Sárospatak, Szerencs, Tokaj, és Széphalom környékét fejlesztik, az ott levő meleg források miatt. A Bodrog- és a Tisza-part is igen alkalmas üdülők és sporttelepek létesítésére. Előreláthatólag már ebben az évben megvalósul Sárospatak és Tokaj között a vízbusz forgalom.

A fejlesztési terv út- és forgalomrendezési intézkedéseket is tartalmaz. A jelenlegiekén kívül Aggtelek—Jósvalói, Kékeden és Pusztafalun is terveznek újabb határátlépő helyeket a turistáknak.

MARCIUS 19—20:

Szocialistabrigád-vezetők országos tanácskozása

Az országban 600 ezer dolgozó vesz részt a szocialistabrigád-mozgalomban. A szocialista brigád címet eddig ke-
reken 19 ezer brigád szerezte meg és 35 ezernél több
küzd a címetért.

A szocialistabrigád-vezetők második országos tanács-
kozását március 19-én és 20-án rendezik Budapesten.
A küldöttek megválasztása már megkezdődött.

Csinos boltok és vendéglők a községekben

Az az igény, hogy a Szegedhez tartozó falvak, tan-
nyák népe szép és higiénikus
boltokban vásároljon, egyre inkább serkenti az
üzlethelyiségek átalakításá-
ra, rendbehozására a Szeged
és Vidéke Körzeti Földmű-
vesszövetkezet vezetőségét.
Gombos István elnök el-
mondta, hogy a múlt év vé-
gén tetszetős kisvendéglő-
vel, korszerű boltokkal ör-
vendeztetették meg Gyálart
és Röske falut, illetve ta-
nyai lakosságát. A földmű-
vesszövetkezet 2 millió 110
ezer forint beruházással fej-
lesztette vendéglátóipari és
kiskereskedelmi hálózatát.
Két épületet vettek 300 ezer

forintért, melyet korszerű
helyiséggé alakítottak át. 340
ezer forintot fordítottak
munkavédelmi, egészségügyi
berendezésekre, illetve fel-
szerelésekre.

A meglevő boltok szépíté-
sére, tatarozására 500 ezer
forintot költöttek. Hatvan
helyiséget festettek ki, vagy
javították meg ablakait, aj-
tóit és padozatát. A kisen-
degilők mintegy 120 asztalt
és 450 darab széket kaptak.

Eddig 17 más egység rend-
betételére 108 ezer forintot
költöttek. Bővítetnek egyes
szolgáltatásokat, növelik a
részleg alapot és új tagokat
toboroznak a földművesszö-
vetkezetbe.

Sok szakma között választhatnak

Ulésezett a pályaválasztási tanács

Néhány hónap telt el az
1964/65-ös iskolai évből, de
a városi tanács művelődés-
ügyi és munkügyi osztálya
már a következő oktatási év
előkészítésén dolgozik. Ezen
osztályok mellett működő
társadalmi bizottság, a pá-
lyaválasztási tanács tegnap
delután kibővített ülésén a
következő tanév terveiről
tárgyalt.

Eperjesi Júlia, a városi ta-
nács munkügyi osztályának
vezetője, a pályaválasztási
tanács titkára ismertette a
szakmunkásképzés lehetősé-
geit. Idén 1438 tanuló fejezi
be Szegeden általános iskolai
tanulmányait. A tervek sze-
rint mintegy 850 gyermek ta-
nul tovább a különböző kö-
zepiskolákban. A többiek
szakmát tanulnak. Nagy a
lehetőség a szakmatanulásra,
hiszen a szegedi üzemek, hi-
vatalok és intézmények idén
2247 ipari tanulóval szerződte-
nek. A vállalatok elsősorban
a fiúk részére biztosítanak
szakmatanulást. A tervek
szerint 1533 fiút — 1420 ál-

talános iskolást, és 113 éret-
sített — és 714 lányt — 677
általános iskolást és 37 éret-
sített — szerződhetnek.

Az építőipar több mint 300
tanulót vár. 247 fiatal tanul-
hat lakatos, 116 villany-, 47
autó-, 66 gáz-, víz- és csőse-
lezési szakmát. A lányok fő-
leg a textiliparban helyez-
kedhetnek el.

A pályaválasztási tanács-
ra, a pedagógusokra, és nem
utolsósorban a szülőkre vár
a feladat, hogy a gyermekek
érdeklődését helyesen irá-
nyítsák. Az értekezleten
Kedves Andrásné, az I. kerü-
leti tanács általános iskolái-
nak vezető igazgatója arról
számolt be, hogy a pedagógu-
sok nagy gondot fordítanak
a pályaválasztás előtt álló
tanulókkal. A leg-
különbözőbb módon igyekez-
nek megismertetni a tanuló-
kat a szakmákkal. A Dózsa
György és a Juhász Gyula
általános iskola diákjai ellá-
togattak az iparitanulói isko-
lába, s itt ismerkedtek az
iparitanuló-képzéssel, a szak-

Az ösztönző bírálatról

Életünk szakadatlan küzdelem az olyan jelenségek
ellen, amelyek béklyózzák, fékezik a társadalom fejlődé-
sét. A munka közben felbukkanó hibákra soha nem néz-
hetünk flegma közömbösséggel, ha azt akarjuk, hogy a
célhoz vezető úton minél kevesebbet bukáscoljunk. Mi-
vel azonban a hibák általában emberekhez kötődnek, a
bírálat és az önbírálat nélkülözhetetlen a fizikai és szel-
lemi munka folyamatában. Nem az ember ellen, hanem
az ember hibái ellen kell következetesen hadakoznunk,
a gyakorlatban azonban ez igen bonyolult probléma.

Hogyan, miképpen bíráljunk, hogy az hatékony és
ösztönző legyen? Erre próbált választ adni a szerkesztő-
ségünk által összehívott ankét, amelyen Csöke Tibor, a
Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat dolgozója, Farkas Ist-
ván, a Szegedi Sütőipari Vállalat főmérnöke, Kovács
Alajos, a Gagarin általános iskola igazgatója, Lakó
Ferenc, a Szegedi Falemezgyár fűrésztelegetnek üzemve-
zetője és Szekszárdi Ferencné, a szörme- és bőrhu-
üzem szocialistabrigád-vezetője beszélgetett munkatár-
sainkkal. Ennek során az alábbi megállapítások ala-
kultak ki.

Egy percre sem lehetünk nélküle

Ideális volna, ha minden
elhagyott bírálat nyomán
egycsapásra tökéletesen el-
tűnne a rossz és virágzana
a jó. Mindig újabb és újabb
problémák vetődnek fel
azonban a társadalom életé-
ben, az emberek egymás kö-
zötti viszonyában. S ha eh-
hez hozzávetjük, hogy a kri-
tikának csak egy bizonyos
hányada éri el a kívánt célt,
magától értetődő, hogy egy
percig sem lehetünk meg a
hibák szakadatlan gyomlá-
sa nélkül.

Senki nem ujjong öröme-
ben, amikor fogyatékoságait
emlegetik. Ez a legutódato-
sabb embert is érzékenyen
érinti, hiszen a kritika a
többi között arra is rádöb-
bent, hogy őt sem csupa
erényből gyúrták, nála is
előfordulhatnak „kihagyá-
sok”. A különbség mégis az,

hogy az egyik ember igye-
szik változtatni kifogásolt
módszerein, vagy magatartá-
sán, a másik meg esetleg
megharagszik és valamiféle
visszatüésen tör a fejét. Ez
utóbbi típus okozza egy kol-
lektívában a legtöbb gondot,
hiszen számos példa van rá,
hogy — ha akar — előbb-
utóbb módot is talál alatto-
mos szándéka kivitelezésére.
A „kiszúrt” egyénről például
következetesen elfeledkezik,
amikor jutalomosztásra ke-
rül sor, sőt megleheti, hogy
prémiumot sem kaphat hosz-
szú időn keresztül. Az ilyen
vezető sokszor már a pré-
miumfeltételes munkától is
eleve távol tartja a neki nem
tetszőket. Párttitkár legyen a
talpán, aki ilyen esetben ké-
pes megállapítani a szubjek-
tívizmust, vagy a rosszindu-
latot.

Nem árt a tekintélynek

Semmiképpen sem mond-
hatjuk, hogy mellékes a bí-
rálat módja, helye és ideje.
Mivel ahányan vagyunk,
annyiféle az érzelmi vilá-
gunk, intellektuális felké-
szültségünk, politikai néze-
tünk; minden bírálónak tud-
nia kell, hogy kit, hol, mi-
képpen és mikor kell balfo-
gására figyelmeztetnie. Elő-
fordulhat, hogy ha pszicho-
lógiailag nem tanulmányoz-
za, s így csak felületesen is-
meri munkatársait, még a
legjobb szándékkal is az el-
lenkező hatást érheti el,
mint amit szeretne. Van, aki
a rövid, kemény szavakból
is ért, más viszont a leg-
tetszősebben táltal kritikai
észrevétel miatt is gyanak-
szik és nem a jószándékot
látja benne. Több példa van
rá, hogy alapjában véve ér-
tékes emberek valósággal le-
zúllottak amiatt, mert kez-
deti hibáikat nem bírálták
elégسر és megfélelőn, vagy
ők nem vették komolyan az
intő szót.

Vannak, akik tekintélyü-
ket féltik a bírálatától. Pedig
a legösszetettebb és legkeme-
nyebb bírálat is — ha meg-
szívlelik — csak gyarapítja,
míg annak semmibevevése

előbb-utóbb biztosan aláássa
a tekintélyt. Ezért — bár
mindig szem előtt kell tar-
tani, hogy ki, milyen egyé-
niség — beosztásra való te-
kintet nélkül, nyíltan szűk-
sleges rámutatunk egymás
tévedéseire, hanyagságaira,
könnyelműségeire. Ha pél-
dával a munkások közvetle-
nül bírálják a műhelyfőnö-
köt, akkor ennek nemcsak,
hogy nem lehet semmilyen
hátrányos következménye rá-
juk nézve, hanem a felsőbb
vezetőknek azt is közölniök
kell a bírálókkal, hogy mi-
lyen intézkedést hoztak az
ügyben. Az igazgató, a fő-
mérnök stb. bírálójára —
hiszen ők kevesebbet lehet-
nek a dolgozók körében —
leginkább a pártvezetősé-
gek, illetve személyesen a
párttitkárnak van alkalma és
lehetősége. Amikor például
a gazdasági vezetőket beszá-
moltatják a termelés helyze-
téről, kötelességük elmon-
dani saját kritikai észre-
vételeiket is éppúgy, mint a
munkások jogos sérelmeit,
észrevételeit. Ahol ez nem
történik meg, ott a pártser-
vezet, vagy az üzemi bizott-
ság egyik legalapvetőbb fel-
adatát mulasztja el. Sajnos,
a gazdasági vezetőknek egy
kisebb hányada igyekszik a
maga számára megnyerni a
pártvezetőség tagjait, hogy
azok minél kevesebbet „kel-
lemetlenkedjenek”.

Ha a szövönő kritizál...

Még ma is gyakori beszéd-
téma, hogy mennyiben kell
a bírálatnak fednie a való-
ságot, vagyis — mint rége-
ben mondták — hány száza-
lek igazságot kell tartalmaz-
nia. Itt dísztárgyalni kell,
mert az is fontos, ki, vagy
miről van szó. A sajtóbírá-
lattól megkülönböztetjük, hogy
tárgyi megállapításai teljes
egészen igazak legyenek,
hiszen az egész város, az
egész ország tudomást sze-
rezhet róla. Más a helyzet
azonban, ha a szövönő bí-
rálja a vállalatvezetést. Ha
a megbírált vezető ilyenkor
a százszázalékos pontosságot
kéri tőle számon, akkor igen
gyanús, hogy lényegében nem
a figyelmeztető szándékot
keresi, hanem azt, hogy hol
kérheti bele a bírálóba. De
milyen alapon követelhető
meg az átfogóan precíz bí-
rálat egy munkástól, aki be-

Ankét a Dél-Magyarország
szerkesztőségében

osztásánál fogva nem is is-
merheti egy üzem szerze-
tője az igazságot, a dolgok ösz-
szefüggéseit. Tőle nyilván-
valóan azt is köszönettel kell
venni, ha csak részgazsá-
gokra hívják fel a figye-
met, hiszen legtöbb esetben
azzal is segíteni akar.

Azt természetesen veszi
mindent, hogy a vezetőket
bírálják a hozzájuk beosztot-
takat. A konfliktusok, illetve
a sérelmek inkább abból
adódnak, ha a gép mellől
jön bíráló megjegyzés. Ilyen-
kor, sajnos, a különféle be-
osztású vezetők egyike-má-

sika beleköt a megfogalma-
zásba, a kevésbé szalonké-
pes hangba, mert feltű a te-
kintélyét. Az illetőt behivat-
ják az irodára, „elbeszélget-
nek” vele, hogy miért nem
marad csendben, mit feltű-
nősködik stb. Ekkor szokott
jönni az általános elnény-
lés, amely az esetek többsé-
gében nem azt jelenti, hogy
simán és rendben mennek a
dolgok — ellenkezőleg: a
felszín alatt parázslanak a
megoldatlan problémák, mert
nincs, aki elintézzze, leveze-
se azokat.

A durvaság semmivel sem menthető

Némely vezető hajlamos
ilyesféle nézetre: leginkább
azok a dolgozók szeretnek
kritizálni, akik csak
ideig-óráig vannak egy mun-
kahelyen, visszaélve azzal a
jelszóval, hogy „most a dol-
gozóknak minden szabad”.
Ez, ha elő is fordul, így nem
igaz. Nemcsak az úgyneve-
zett vándormadarak kifogá-
solják a bírálat elhallgatta-
sára irányuló törekvést,
hanem — sőt talán még in-
kább — a tisztességben meg-
őszült munkások, a törzsár-
da tagjai is. És a párt, a
kormány, a saját mindig az
ő érdekében óvja a bírálat
szabadságát, nem pedig azok
érdekeit, akik felelőtlenül
fecsegnék és minden harang-
szóra változtatják munkahe-
lyeiket. Megtörtént, hogy
egy szerény, hangját alig
hallható régi munkás, aki va-
lamilyen hibát vétett, kikér-
te magának, amikor ordító-

zott vele a művezető. Ennek
az lett a következménye,
hogy sok éves tapasztalatá-
val, szaktudásával segéd-
munkát végeztek vele, ala-
csonyabb munkabéért. Ami-
kor az illető munkatársai
megkérdezték a művezetőt,
hogy miért csinálta ezt, hi-
szén előzetesen legalább fi-
gyelmeztetnie kellett volna,
ilyen választ kaptak: „Ta-
nulja meg az illető, hogyan
kell velem beszélni”. Bizony,
az efféle magatartást nem
lehet indokolni sem azzal,
hogy „a munkafegyelmet
meg kell szilárdítani”, sem
azzal, hogy „ma bal lábbal
keltem fel odahaza”. Semmi-
vel nem menthető annak a
főmérnöknek a magatartása
sem, aki — leírni is szörny-
ű — azzal rohant le az üze-
résbe, hogy „csűrhe banda,
mit csinálnak itt?” Aki em-
berekkel így merészel be-
szélni, az aligha alkalmas
vezető beosztásba.

Előtte nézzünk magunkba is

Jó szóval többre lehet
menni, bármilyen nehéz fel-
adat megoldásáról van is
szó. Az ordító, fenyegető-
ző, a beosztottjait mindun-
talan sértegető művezető
maga alatt vágja a fát, mert
gyakran csakazértsem tesz ki
meg azt, amit mond. Ellen-
ben — a munkások gyakran
beszélnek erről — hegyeket
lehetne elhordatni azokkal,
akikhez ilyen szavakkal for-
dulnak: „Elvtársak, nagy
feladat előtt állunk, segítse-
tek megoldani”. Sohasem
szabad megfélemlíteni arról,
hogy emberekkel van dol-
gunk, mert egyetlen rossz
szó lerombolhatja egy egész
kollektíva ambícióját. Ugyan-
gy visszaüthet az is, ha va-
lakinek ugyanazt a ballépé-
sét évek múlva is emlege-

tik, jöllehet, már régen ki-
javította.
Az csak természetes, hogy
a bíráló személy sem hiba
nélkül való, neki is lehet-
nek ilyen vagy olyan téve-
dései. De ez nem jogcím ar-
ra, hogy elhallgattassák,
amikor mások mulatását
teszi szövé. Emberi tulaj-
donság, hogy a magunk
gyengéit kevésbé látjuk, mint
a másokét. Arra azonban
figyelmeztetünk kell, nehogy
ugyanazt ostorozzuk mások-
ban, ami önmagunkban is
nyilvánvaló, mert ez okot
ad a rögtön visszavágásra,
és a kritika megszívlelése
helyett vita, sőt veszekedés
lehet a következmény. Vagy-
is: mindenképpen jó, ha a
kritikát megelőzi az önkri-
tika, a magunkbanzés.

Váljék természetessé, mindennapivá

Tapasztalat írja elő: dü-
hös ember lehetőleg ne bí-
ráljon, mert nincs neki iga-
za, vagy az igazságot is már
eleve feltételelesen fogadják.
Bárki ellenőrizheti önma-
gát, hogy indulatainak elpá-
rolgása után legtöbbször me-
rőben másként ítéli meg
ugyanazt a dolgot, mint ko-
rábban. Ezért szokták a hir-
telenharagú embereknek kis-
sé tréfásan azt tanácsolni,
hogy mielőtt bármit is mon-
danak, számoljanak legalább
ötvenig. Mindezzel senki
nem akarja azt mondani,
hogy a negatív jelenségeket
csak langymelegen, immel-
ámmal szabad felvetni. El-
lenkezőleg: ahol szükséges,
igenis szívenvedően osto-
rozni kell azokat egészen ad-
dig, amíg nem változtatnak
rajtuk.

A bírálat és önbírálat ak-
kor a legeredményesebb, ha
egy kisebb közösségben be-

Elsősorban a vezetőktől függ

Eredményes és ösztönző
bírálat csak egészséges, ösz-
szeforrott kollektívában le-
hetőséges. Ott, ahol törődnek
az egyén problémáival is,
meghallgatják a véleménye-
ket, igazságszágra, tárgyla-
gosságra törekednek, tisztel-
lik az emberben az embert.
Az ilyen közösségi szellem
és légkör megteremtése el-
sősorban a vezetőktől függ.
Nem vitás: kisebb üzemben,
hivatalban, ahol kevesebben
dolgoznak, könnyebb máso-
dik otthonná tenni a mun-
kahelyet, azonban nagyobb
gyárakban, intézményekben
is megvan erre a lehetőség.
Az igazgató nem ismerhet
ugyan személyesen minden-
kit, de azt megteheti, hogy
mielőtt bárkinek az ügyében
dönt, meghallgatja elsőso-
rban az érdekelteket, az illeté-
kes pártszervezetet, az üze-
mi bizottságot, vagy azt, aki-
től tárgyalagos információt
szerezhet. Csak így lehet
emberekkel bántani és rájuk
bármikor számítani.

F. NAGY ISTVÁN